

КОРАКУЛ МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ ТАРИХИ

Жураев Хамза Лтоевич, Чирчиц давлат педагогика
универси тети ва т.ф.ф.д., (PhD)

HISTORY OF KORAKOL BOARDING SCHOOL

Juraev Hamza Atoevich, Chirchik State Pedagogical University,
(PhD)

**ИСТОРИЯ КОРАКОЛЬСКОЙ ШКОЛЫ-
ИНТЕРНАТА**

Джораев Хамза Анжеевич, Чирчикский государственный
педагогический университет, (PhD)

[https://orcid.org/A\)009-0008-3647-2751](https://orcid.org/A)009-0008-3647-2751)

e-mail:

hamzaoravev017@email.coni

Аннотация: Ушбу мақолада Бухоро вилояти Қорақул тумани 164-иҳтисослаштирилган лицей, мактаб-интернати тарихи, моддий таъминоти, шу мактабнинг республика ва жаҳон олимпиадаси ғолиблари, педагогик фаолияти илмий маълумотлар асосида ёритиб берилган.

Калит сузлар: Қорақул, мактаб-интернати, олимпиада, математика, иқтидор, Руминия, жаҳон олимпиадаси, билим, тафаккур, иқтидор, педагогик технология, интерфаол.

Abstract: This article, based on scientific data, highlights the history of the specialized lyceum, boarding school 164 of the Karakol district of the Bukhara region, material support, and pedagogical activities of the winners of the republican and world Olympiads of this school.

Key words: Karakol, boarding school, Olympiad, mathematics, talent, Romania, World Olympiad, knowledge, thinking, talent, pedagogical technologies, interactive.

Аннотация: В данной статье на основе научных данных освещена история специализированного лицея, школы-интерната №164 Каракольского района Бухарской области, материальное обеспечение, педагогическая деятельность победителей республиканских и всемирных олимпиад этой школы.

Ключевые слова: Каракол, школа-интернат, олимпиада, математика, талант, Румыния, Всемирная олимпиада, знания, мышление, талант, тугрисида карор қабул қилинди. Бундай муваффақиятлар замини эса узокка бориб такалади.

КИРИШ**(INTRODUCT****ION).**

Синчковлик қон-қоиға сингган Тухтамурод Жумасв Болтиқбуғи республикаларига саяхат қилганида физика-математика мактаблари борлиғи, бунинг устига нисбатан қуплиғини қуриб қай қоиға қол қайди. Узбек истоқда қай қойтақтдағина битта шундай дарғох борлиғини уйлаб: “Неға бизда очиб булмайдими?” - деғай фикрға борган ва дастлаб ушанда қунғлида уз она қуртида ҳам махсус мактабни ташқил этиш ниғати тугилғанди.

Тухтамурод Жумаевнинг саяҳат харақатлари беҳуда қетмади. Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1990 йил 15 январдағи 32-сонли ва вилоят ижроия қумитасининг 1990 йил 29 апрелдағи 113,8-сонли қарорларига асосан 1 сентябрдан Қорақул шаҳрида 164- педагогические технологии, интерактив. иҳтисослаштирилган “Ёш физик ва математиклар махсус мактаб-интернати” очилди.

1990 йилда асли қасби математика фани ўқитувчиси бўлган Тухтамурод Жумаевнинг елиб-юғуриши билан Қорақул шаҳрида иқтидорли болалар мактаб-интернатини очдилар[1].

**МАВЗУГА ОИД АДАБИЁТЛАР
ТАҲДИЛИ (LITERATURE REVIEW).**

Қорақулдағи 164-вилоят “Ёш математиклар ва физиклар” махсус мактаб-интернати тарихи 1993-1994 ўқув йили ўқун 8-синфга ўқувчилар қабул қилади. Мактаб-интернатга математика- физика фанларига қизиқувчи иқтидорли ўқувчилардан ҳужжатлар суҳбат асосида қабул қилинади. Ҳужжатлари қабул қилинган ўқувчилар математика фанидан (ёзма) қириш имтиҳони топирадилар.

Қабул комиссияси 1 августдан 20 августгача қар қупи эрталаб соат 9:00дан 15:00гача ишлайди. 21-22 август қунлари қириш имтиҳонлари ўтқизилади. Ўқишга қабул қилинган ўқувчилар қийим-бош, турт маҳал иссиқ овқат ва ёғокхона билан таъминланадилар. Мактаб-интернатига

кирувчилар куйидаги ҳужжатларни топширишлари керак:

Директор номига ариза, тугилганлиги хақида гувоҳнома (асл нусхаси), турар жойидан маълумотнома, соғлиги зугрисидида маълумотнома (086 У-шакл), 5,6,7-синфлар табели, 3x4 сантиметр катталиқдаги 4 дона фотосурат[2]. Хуллас, қабул жараёнлари сифатли таълимни амалга оширган, мактаб- интернатда моддий таъминот яхши бўлган. Мактаб интернатининг борлиги ил мл и ёшларнинг куплигини билдиради. Сифатли таълимни иктидорли мактаб-интернати мисолида куриш мумкин.

Уқувчилар Руминияга боришади, бу мамлакатда 10-12 июль кунлари бўлиб утадиган иктидорли математика ёшларининг халқаро олимпиадасида узбекистонлик ёшлардан 6 нафари иштирок этади. Улардан 3 киши Қорақулдаги 164-лицейнинг уқувчиларидир. Бу беж из эмас, математика фанидан утказилган 111 гур вилоят олимпиадасида иштирок этган қорақуллик ёшлар барча синфлар бўйича голибликни [флга киритиб, республика танловида иштирок этадиган вилоят командаси факат улардан таркиб топди.

Улар 24-30 март кунлари Тошкентда бўлиб утган республика олимпиадасида катнашиб ишончини оқладилар. Сирожиддинов номли академик лицейда бўлиб утган танловда 11-синф уқувчиси Умирзок Ганиев 1-уринни олиб, Руминияга бориш ҳуқуқини кулга киритди.

ТАДКИКОТ МЕТОДОЛОГИЯСИ (RESEARCH METHODOLOGY). Лицейнинг 11-синф уқувчиси Азиз Искандаров эса фи зи кад ан утка зил гап рес 11 у б л и ка олимпиадасида III даражали диплом билан таедирланиб, олий уқув юртига тест синовларсиз қабул этилиш ҳуқуқини кулга киритди. Айни пайтда қорақуллик ёш матсмастиклар жаҳон олимпиадасида ҳам фахрли уринларни олиш учун кизгин тайёргарлик қурмоқдалар[3].

Қорақулдаги Халқаро математика замонавий таълимнинг барча муҳим шарт-шароитларига эга бўлган мажмуа қурил и ши “Шарк плюс” бунёдқорлари томонидан амалга оширилди.

“Фаолиятига Қ) йилдан ошиқ вақт утган бўлса-да, шу пайтга қадар шахсий уқув бином из йук эди, -дейди мазкур мактаб директори, “Меҳнат шухрати” ордени соҳиби Темур Рузиев. - Прсзидентимиз топширигига қура, бизга 720 уринли янги мактаб қуриб берилди. Бу ерда уқиш учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Синф хоналари жаҳон

мактабини бугунги кунда мамлакатимиздан ташқарида ҳам яхши билишади, дссак янглишмаган буламиз. Мактаб учун айникса, 2019-2020 уқув йили жуда муваффақиятли кечди. Халқаро математика мактабини битирган 48 нафар уқувчининг барчаси олий таълим муассасаларига талабаликка тавсия этилди. Мактаб уқувчилари халқаро олимпиадаларда 4 та олтин, 7 та қумуш, 5 та бронза мсдалларни кулга киритишди. Пафоса г Журабскова, Ссвара Остонова қаби иктидорли уқувчилар Зулфия номидаги давлат муқофои соҳибаси бўлишган бўлса, Дониёр Исмоилов, Анварбек Раҳмагов қаби истеъдодли ёшлар “Мард углон” давлат муқофоти билан тақдирланди.

Жорий йилнинг 8-12 январь кунлари Қозогистон Республикасининг Олмаота шахрида масофавий тарзда математика, физика ҳамда информатика ва ахборот геҳнологиялари фанларидан 17-Халқаро Жаутиков олимпиадаси ташкил этилди. 21 давлатдан 146 та жамоа таркибида жами 1006 нафар иштирокчи катнашган ушбу олимпиадада 14 нафар узбекистонлик уқувчи муносиб иштирок этиб, 1 та олтин, 2 та қумуш ҳамда 11 та бронза медали кулга киритди. Энг қувонарлиси шундаки, қолиб ва совриндорлардан 4 нафари айнан қорақуллик уқувчилардир. 12-17 март кунлари утказилган VI Халқаро Кавказ математика олимпиадаси ҳам қорақуллик уқувчилар учун омадли келди. Жумладан, Олимжон Олимов қумуш мсдалга, Дониёр Исмоилов бронза медалга сазовор бўлишди. 14-24 июль кунлари эса Россия Федерацияси томонидан ташкил этил гаи Халқаро олимпиадада Олимжон Олимов бронза медалига, Дониёр Исмоилов имтиёзли дипломга эга чиқди.

Кулга киритилаёган ютуқларнинг узига ҳос сарҳисоби сифатида нуфузли мактаб уқитувчи ва уқувчилари барча замонавий шароитларга эга бўлган янги уқув мажмуасига эга бўлишди. Инвестиция дастури доирасида 45 миллиард сумдан зиёд маблағ сарфланиб,

андозаларига мос жиҳозланган. Янги бинода 320 уринли ётоқхонадан ташқари, қутубхона, музей, фооллари зал и ва 50 уринли меҳмонхона ҳам мавжуд”.

164-ихтисослаштирилган лицей, Қорақул туманидаги 1 -ихтисослаштирилган мактаб-интернати, Бухоро давлат университети қошидаги 3-академик лицей қаби шаклларда фаолият юритган маскан 2009 йилда 52-сонли “Айрим фанлар чуқур урганиладиган давлат ихтисослаштирилган

умумтаълим мактаби” кури ниш ида ташки л этилган. Бухоро вилояти хокимлигининг буй руги билан 2014 йил 1 сентябрдан вилоят халк таълими бошкармаси тасарруфидаги 1-сон “Айрим фанлар чукур урганиладиган ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаб-интернати”Та айланттирилди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 9 августдаги “Бухоро вилояти Коракул туманида “Халқаро математика мактаби”ни ташкил этиш тугрисида”Ти қарори билан Халқаро математика мактаби сифатида қай га ташкил этилди.

TAX/1IL ВЛ НЛТИЖАЛАР (ANALYSIS AND RESULTS). Халқаро математика мактабида укувчилар 3 та - техника (математика-физика), иктисодиёт (математика-инглиз тили) ҳамда табиий (кимё-биология) фанлари буйича билим олади. Мактабга укувчилар 7-синфдан қабул қилинади. Қабул жараёнлари адолат ва шаффофлик тамоийллари асосида булади. Талабгор укувчи икки маротаба имтихон тонширади. Биринчи босқичдан муваффақиятли утган укувчи иккинчи синовга хозирлик куради. Хар икки жараён ҳам укувчиларнинг ота-оналари ёки яқинлари иштирокида утади ва талабгорлар олган баҳо шу қуннинг узидаёқ эълон қилинади. Бу эса, табиийки, қобилиятли, зукко, билимга қанқок ёшларни саралаб олишга имқон беради. Ёнг мухи ми, қабул жараёнида таъмағирлик, қариндош-уруғчилик ҳамда таълим тизимига салбий таъсир этувчи бошқа омилларга йул қуйилмайди. Қелажақда шу ернинг узида олий таълим муассасасини ташкил этиш ва қазонавий қластер усулида қадрлар тайёрлаш рожал а штирил моқда.

Бугун, 3 сентябрь қуни халқаро мактаб янги биноти фойдаланишга топирилди. Тантанали тус олган тадбирда вилоят ва туман хокимлиги мутасаддилари, шаҳар ва туманлар халқ таълими бул и ми раҳбарлари, мохнат фаҳрийлари, қенг жамоатчилик, фаоллар ва ёшлар қатнашдилар.

Тадбирда суз олган вилоят хокими Ботир Зарипов бугун юртимизда таълим-тарбия жараёнларига давлатимиз раҳбари бошчилигида жуда қатта ётибор қаратилиб, ёш авлоднинг қазонавий билим олиши учун барча шарт- шароит ва қулайликлар яратиб берилаётганини алоҳида таъқидлади. Бу би но қонажон юртимиз истиклолининг 30 йиллиги, қолавсрса, қатта қаяжон билан қарши олинастган Билимлар қунига, бухороликларга ажойиб совга булганлиги ётироф

этилди. Янги бинода укувчи-ёшлар муносиб билим олиб, юқсак қуққиларни қабт этишларига, юртимиз, қонажон Бухоромизнинг шаъни ва доврuginи янада юқсакларга қутаришларига ишонч билдирилди.

ХУЛ ОС А ВА ТАҚЛИФЛАР (CONCLUSION/RECOMMENDATIONS).

Шунингдек, маросимда меҳнат фаҳрийси Р.Ниёзов, Махалла ва онлайн ^уллуб-қувватлаш бошкармаси бошлигининг уринбосари, “Нуронийлар” қенгаши раиси С.Хусенов, Олий Мажлис Сенати аъзоси А.Хусенова, Зулфия номидаги давлат муқофоти совриндори С.Остоновалар ҳам суз олишди.

Тадбир давомида таълим м аскани бунёдқорларига алоҳида ётиром қурсатилди. Шундан сунг жорий йилда утқазилган республика ва халқаро фан олимпиадаларида совриили уринларни қулга қиритган бухоролик укувчилар, уларнинг уқитувчилари ва мактаб директорлари муносиб тақдирланди.

Айвон боғич қесилиб, рамзий қалит тантанали равишда мактаб маъмуриятига топирилди.

Йигилганлар халқаро математика мактабида яратилган шарт-шароитлар билан яқиндан танишдилар[4]. Янги Ўзбекистонда иқтидорли ёшларга ётибор давлат сиёсати қаражасида ёқанлиги бежиз эмас. Чунки мазқур муаммо дунёнинг турли мамлақатларида ушбу масалами таққик этишда иқтидорли ёшларни танлаш, уларни тарбиялаш ва ривожлантиришга дойр узига ҳос тажриба тупланганлигини алоҳида қайд ётиб утиш уринлидир[5].

ХУЛОСА (CONCLUSION)

Юқоридаги таҳлиллардан шуларни ётироф этиш мумқинки, юртимиздаги иқтидорли ёшларнинг интеллектуал имқониятларини ривожланган давлатлар тажрибаларига қаянган қолда ташкил этиш мамлақат таракқиютини таъминлашга муқтақам қазин яратади.

АДАБИЁТЛАР РУЙХАТИ (REFERENCES):

1. // Бухоронома. 2001 йил 26 сентябрь, №77.
2. // Бухоро ҳақиқати. 1993 йил 27 июль, № 86.
3. // Бухоро ҳақиқати. 1999 йил.
4. Бухоро вилояти хокимлиги Матбуот хизмати.
5. Ўзбекистон Рссубликаси Президентининг 2018 йил 27 июндаги “Ёшлар -қелажағимиз” давлат дастури тугрисида-ғи ПФ-5466-сон фармони // қопун ҳужжатлари миллий баъзаси 15.08 2018 йил.